

TROTSKY TÌM THẤY ĐỘC GIẢ TẠI TRUNG QUỐC

Nguồn: Chen Tian (2014). "[Trotsky in China](#)", *News China Magazine*, January 2014 Issue.

Biên dịch và Hiệu đính: Phạm Hồng Anh

Nhà lý luận chủ nghĩa Cộng sản gây tranh cãi nhất cuối cùng đã tìm được độc giả cho mình tại Trung Quốc như thế nào?

Cuốn "*Quan điểm của Trotsky*" (Trotsky's Views) được xuất bản rộng rãi tại Trung Quốc vào năm 1980, hai năm sau khi đất nước này bắt đầu bước vào thời kỳ Cải cách và Mở cửa, và 40 năm sau ngày Leon Trotsky, một trong những nhà tư tưởng chính trị gây nhiều tranh cãi nhất trên thế giới, bị ám sát.

Tiền thân của cuốn sách này là cuốn "*Trích lược những quan điểm phản động của Trotsky*" (Excerpts of Trotsky's Reactionary Views), được biên soạn bởi Cục Biên soạn và Biên dịch Trung ương và in ấn bởi Nhà xuất bản Nhân dân. Đây là một trong những quyển "Bìa Xám" được xuất bản năm 1964, chỉ dành cho một số lượng nhất định cán bộ của Đảng.

Những quyển sách Bìa Xám được phân loại thành ba hạng mục. Mục C bao gồm các sách được viết bởi các nhà tư tưởng xã hội chủ nghĩa châu Âu như Alexandre Millerand của Pháp và Otto Bauer của Áo, những người đã cố gắng viết lại thứ được coi là chủ nghĩa Marx chính thống. Những cuốn này mặc dù bị cấm lưu hành trong dân chúng, nhưng cán bộ Đảng nói chung vẫn có thể tiếp cận. Mục B gồm những tác phẩm gây tranh cãi của các nhân vật như Eduard Bernstein hay Karl Kautsky, đều là các lãnh đạo của Quốc tế Thứ hai và theo chủ nghĩa xét lại. Những cuốn sách thuộc mục này chỉ dành riêng cho các cán bộ cấp cao hơn.

Hạng mục A gồm những cuốn sách được xuất bản đặc biệt dành riêng cho các cán bộ từ cấp bộ trưởng trở lên, và cuốn *"Trích lược những quan điểm phản động của Trotsky"* nằm trong mục này. Tương tự như ở Liên Xô, tên tuổi của Leon Trotsky đồng nghĩa với chủ nghĩa xét lại trong hệ tư tưởng chính thức của Đảng Cộng sản Trung Quốc – một hệ tư tưởng có nền tảng cốt lõi dựa trên chủ nghĩa Marx-Lenin theo lối diễn giải của Stalin, đồng thời được điều chỉnh theo những học thuyết chính trị độc nhất của Mao Trạch Đông. Trong các cuộc thanh trừng của Đảng những năm 1930 và 1940, những người bị cho là theo tư tưởng của Trotsky bị thanh trừng lên đến con số hàng trăm.

Trong những năm đầu thập niên 1960, các đảng Cộng sản Trung Quốc và Liên Xô bắt đầu đối đầu nhau về những gì cấu thành nên chủ nghĩa Marx chính thống. Bản luận tội Stalin trong Diễn văn bí mật của Nikita Khrushchev vào tháng 2/1956 được Mao xem như sự coi thường cá nhân, đồng thời là lời công kích tính chính đáng của cuộc cách mạng Trung Quốc; điều này khiến cho Đảng Cộng sản Trung Quốc tự cắt đứt mối quan hệ đầy ý nghĩa với Liên Xô năm 1960, mặc dù cả hai nước vẫn cần trọng duy trì bề ngoài ngoại giao là đồng minh thân cận.

Cả hai bên đều dựa vào những tiêu chuẩn của chủ nghĩa Marx-Lenin để hạ thấp "những người theo chủ nghĩa xét lại" và "những kẻ phản động" như Bernstein, Kautsky và Trotsky. Mặc dù quan hệ Trung-Xô bị chia rẽ đến năm 1989, về sau này Đặng Tiểu Bình phải thừa nhận với Tổng thống Liên Xô Mikhail Gorbachev khi ông tới thăm Trung Quốc rằng "cả đôi bên đã nói nhiều lời vô nghĩa".

Những cuốn sách Bìa Xám là một phần trong chiến dịch tư tưởng chống Liên Xô trong Đảng Cộng sản Trung Quốc, bề ngoài được xuất bản nhằm cho phép công chức Trung Quốc "làm quen với gốc rễ của chủ nghĩa xét lại". Nhưng thực tế rằng ở Liên Xô những tác phẩm của Trotsky cũng bị chỉ trích là chủ nghĩa xét lại hầu như bị những nhà tư tưởng của Đảng Cộng sản Trung Quốc lờ đi – theo họ, chỉ riêng quốc tịch của Trotsky là bằng chứng đủ cho thấy ảnh hưởng của ông lên hệ tư tưởng Liên Xô.

Người trong cuộc

Biên tập viên Zheng Yifan, một nhà nghiên cứu tại Cục Biên soạn và Biên dịch Trung ương, đã giám sát quá trình xuất bản bản thảo mà sau này trở thành cuốn *"Trích lược những quan điểm phản động của Trotsky"*, vào khoảng đầu giai đoạn quan hệ Trung-Xô rạn nứt. Vào thời gian đó, chỉ 500 bản được in, và chỉ có 50 bản

được đưa vào lưu hành. Số còn lại được cất giữ trong kho cho đến khi được tái bản vào năm 1980 với tựa đề "*Quan điểm của Trotsky*".

Năm 1955, khi quan hệ giữa Trung Quốc và Liên Xô ở vào thời kỳ thân mật nhất, Zheng Yifan được chính phủ Trung Quốc gửi đến trường Đại học Leningrad (bây giờ là St. Petersburg) để nghiên cứu lịch sử Liên Xô. Tốt nghiệp năm 1959, ông quay lại Trung Quốc và vào Cục Biên soạn và Biên dịch Trung ương làm biên tập và dịch tài liệu.

Trong suốt bốn năm sống tại Nga, ông Zheng tận mắt chứng kiến quá trình biến đổi ngay sau cái chết của Stalin. Bài Diễn văn Bí mật của Khrushchev dẫn tới sự chỉ trích trên diện rộng về vị lãnh tụ quá cố và sự sùng bái cá nhân quanh ông, và một trong những giáo viên người Nga của ông Zheng thậm chí còn công khai công kích Stalin ở trên lớp. Các khóa học về chủ nghĩa Marx-Lenin bị duyệt lại hoặc đình chỉ, bởi chúng dựa trên cuốn "*Khóa học Trích yếu về Lịch sử Đảng Cộng sản Liên Xô*" ("The Concise Course on the History of the Soviet Communist Party") – một quyển sách được biên soạn dưới sự giám sát trực tiếp của Stalin và bóp méo các sự kiện lịch sử nhằm phóng đại những đóng góp của vị lãnh đạo này cho tư tưởng Marx-Lenin và cả sự thành lập của Liên bang Xô Viết.

Phản công

Tại Matxcơva, các lãnh đạo Liên Xô cáo buộc Mao đang xây dựng hình mẫu bản thân dựa trên Stalin. Một số còn cáo buộc rằng những nguyên tắc của Mao có nhiều điểm tương đồng với Trotsky hơn là với Marx hay Lenin. Sau khi Trotsky bị đẩy đi lưu vong khỏi Liên Xô năm 1929, những tác phẩm của ông dần bị loại bỏ ở cả Trung Quốc và Liên Xô, bởi thế hầu như không còn nguồn nào tồn tại để phủ nhận những cáo buộc đó. Một vài tác phẩm còn sót lại được cất giữ cẩn mật (ít ai biết tới).

Vào tháng bảy năm 1963, khi rạn nứt Xô-Trung lên đến cao trào, phó thủ tướng khi đó là Đặng Tiểu Bình đã nói với cấp dưới rằng: "Khrushchev gán cho chúng ta là những người theo tư tưởng Trotsky. Chúng ta phải đưa ra đòn phản công. Cần chuẩn bị ngay lập tức. Cục Biên soạn và Biên dịch Trung ương có thể soạn một cuốn sách về những bút tích của Trotsky để các cây viết của chúng ta viện dẫn."

Vậy là bỗng nhiên, những tài liệu đã từng bị những nhà tuyên huấn Trung Quốc thù địch trước năm 1963 bỗng trở thành hàng quý, và toàn bộ văn phòng của ông Zheng dành hết thời gian để lần theo vết tích những tác phẩm của Trotsky, với

mục đích duy nhất là sử dụng những nội dung đó để hạ bệ Khrushchev và Liên Xô. Những mảnh tài liệu được thu thập từ các thư viện, tuyển tập, và các bộ sưu tập cá nhân của các cán bộ Đảng trên khắp đất nước.

Nhiều tài liệu khác được tìm kiếm ở nước ngoài. Mặc dù tác phẩm của Trotsky bị cấm xuất bản ở Mỹ và Anh, một số vẫn được tìm thấy ở châu Âu lục địa, với một số lượng lớn những cuốn sách hoàn chỉnh được mua từ những cửa hàng sách cũ ở Thụy Sĩ. Những bản in cũ của tạp chí *Pravda* và *The Bolsheviks* bị soi xét tỉ mỉ để tìm ra các bài viết, bài xã luận và bình luận của một người đã từng một thời là ánh sáng dẫn đường cho học thuyết xã hội chủ nghĩa.

Tiếp đó, các nhà nghiên cứu chuyển hướng chú ý đến những đợt tịch thu văn học cấm thời kỳ thanh trừng những người theo tư tưởng Trotsky năm 1952, khi tất cả những bản dịch tiếng Trung các tác phẩm của Trotsky bị Bộ Công an tịch thu. Mặc dù nhiều tác phẩm đã bị phá hủy, các nhà nghiên cứu suy luận rằng một vài bản có thể còn sót lại, có thể ở Thượng Hải, nơi đã từng là tổng hành dinh không chính thức của phong trào theo tư tưởng Trotsky ngăn ngui tại Trung Quốc. Dần dần, một lượng đáng kể những tác phẩm của Trotsky bằng nhiều thứ tiếng đã được tập hợp tại thành phố.

Chuyển hướng

Loạt hoạt động này sớm thu hút sự chú ý của vài người theo tư tưởng Trotsky kỳ cựu còn sót lại. Một trong số họ là ông Liu Renjing, người đã tham dự Đại hội lần thứ nhất của Đảng Cộng sản Trung Quốc vào năm 1921 và là một trong những người tổ chức đầu tiên của các phe phái bản địa theo tư tưởng Trotsky. Ông thậm chí đã gặp mặt Trotsky khi Trotsky đang lưu vong ở Thổ Nhĩ Kỳ, và được ông tặng một số tác phẩm làm quà. Hai người bắt đầu thư từ trao đổi, và Trotsky đã gửi cho ông Liu các tác phẩm mới của mình, trước khi ông bị ám sát năm 1940 bởi một đặc vụ Liên Xô làm việc cho cảnh sát mật của Stalin.

Năm 1963, ông Liu làm dịch giả không lương cho Nhà xuất bản Nhân dân, nơi mà ông dịch sang tiếng Trung những tác phẩm nước ngoài của Bernstein, Kautsky và Trotsky. Rất nhiều trong số những bản dịch này cuối cùng rơi vào tuyển tập Bìa Xám.

Nhận thức được chính quyền đang truy tìm sách của Trotsky, ông Liu vui mừng khôn xiết vì tin rằng Đảng đang trên đường phục hồi lại tư cách cho Trotsky và những người Trung Quốc theo tư tưởng của ông. Liu liên lạc với Zhang Huiqing, một biên tập viên ở Nhà xuất bản Nhân dân, để thông báo rằng ông giữ những bản

sao sách của Trotsky. Tờ báo này vì thế đã thu được bảy bản "*Các tác phẩm chọn lọc của Trotsky*" (Trotsky's Selected Works) bằng tiếng Nga, là bộ sách hoàn chỉnh nhất được tìm thấy từ khi bắt đầu chiến dịch tìm kiếm. "Ông Liu có lẽ là một trong vài người Trung Quốc – có thể là người Trung Quốc duy nhất – đã từng gặp mặt Trotsky," ông Zhang, hiện nay đã 89 tuổi, nói với tờ *NewsChina*.

Những bộ sưu tập này cuối cùng cũng cho phép các tác phẩm chọn lọc của Trotsky được xuất bản bằng tiếng Trung, trong đó nhiều tác phẩm được in lần đầu tiên, là một phần của sê-ri Bìa Xám, bao gồm các tác phẩm *Cách mạng bị phản bội* (The Revolution Betrayed), *Tình hình thực tế tại Nga* (The Real Situation in Russia), *Quốc tế thứ Ba sau Lenin* (The Third International after Lenin), *Trường phái xuyên tạc của Stalin* (The Stalin School of Falsification) và *Lý thuyết Cách mạng thường trực* (The Theory of Permanent Revolution).

Zheng Yifan và các đồng nghiệp phân loại tư tưởng và quan điểm của Trotsky thành 15 mục, trong đó có công nghiệp hóa, tập thể hóa nông nghiệp, chiến tranh và quản trị thời bình. Dần dần, những đoạn trích này được hợp lại, tạo thành cuốn "*Trích lược những quan điểm phản động của Trotsky*".

Việc xuất bản những cuốn sách Bìa Xám bị gián đoạn bởi Cách mạng Văn hóa (1966-1976), thời kỳ ưu tiên hàng đầu những tác phẩm của Mao Trạch Đông, đồng thời giảm thiểu số lượng tác phẩm của các nhà lý luận chính trị khác. Lúc đầu, toàn bộ đội ngũ biên tập bị bó buộc trong việc dịch những tác phẩm kinh điển của Marx đã được thông qua, đến khi họ cuối cùng bị gửi về nông thôn để làm những công việc tay chân cùng với phần đông lực lượng lao động trong ngành văn hóa ở Trung Hoa.

Dự án Bìa Xám được khôi phục vào năm 1972, và Zheng Yifan quay trở lại Cục Biên soạn và Biên dịch Trung ương năm 1973. Nhiệm vụ đầu tiên của ông là xuất bản hồi ký của Khrushchev và dịch những tác phẩm của các nhà báo và sử gia phương Tây viết về kỷ nguyên Khrushchev. Sau đó ông giám sát việc tiếp tục xuất bản "tuyển tập tư tưởng của những người đứng đầu chủ nghĩa xét lại và chủ nghĩa cơ hội", bao gồm Bernstein, Kautsky và Bukharin. Việc xuất bản cuốn "*Quan điểm của Trotsky*" cũng bắt đầu được xúc tiến.

Sau Cách mạng Văn hóa, Zheng Yifan dần đi đến kết luận rằng những đánh giá lịch sử về Trotsky không mấy công bằng. "Cáo buộc cho rằng ông ấy là kẻ thù không đội trời chung với chủ nghĩa Lenin là không hề có cơ sở," ông Zheng cho biết. Ở cả Trung Hoa và Liên Xô, tầm quan trọng sụt giảm của tư tưởng giáo điều của Stalin và Mao đã dẫn đến việc đánh giá lại và thậm chí là sự phục hồi không

chính thức cho những nhà lý luận bị phủ nhận trước đó. Những từ ngữ miêu tả Trotsky như “gián điệp” và “kẻ cướp” giảm dần trong sách vở chính thống.

Cuối thập niên 1990, Zheng Yifan biên soạn và biên tập cuốn “*Tập bài đọc về Trotsky*” (The Trotsky Reader), và ông phải đợi gần một thập kỷ sau để cuốn sách chính thức được xuất bản năm 2008. Trong lời nói đầu, Zheng viết “Không còn nghi ngờ gì nữa, Trotsky là một nhà cách mạng... Bất cứ cái tên nào Stalin gán cho ông như “gián điệp của phát xít Đức” và “kẻ chạy theo đế quốc” đều không có căn cứ chắc chắn”.

Đã sáu thập kỷ trôi qua kể từ vụ ám sát, có lẽ Leon Trotsky, một trong những người đóng góp quan trọng nhất cho học thuyết Marx-Lenin, cũng là một trong số những người cuối cùng rốt cuộc được công nhận trở lại.

GIỚI THIỆU DỰ ÁN *NGHIENCUUQUOCTE.NET*

Mục đích

Nghiencuuquocte.net là một dự án phi chính trị, phi lợi nhuận nhằm mục đích phát triển nguồn học liệu chuyên ngành nghiên cứu quốc tế bằng tiếng Việt và thúc đẩy việc học tập, nghiên cứu các vấn đề quốc tế tại Việt Nam.

Lý do ra đời

Trong khi số người học tập và nghiên cứu về các vấn đề quốc tế ở Việt Nam ngày càng gia tăng thì việc tiếp cận các tài liệu mang tính học thuật của thế giới về lĩnh vực này còn rất hạn chế vì hai lý do: Thứ nhất, các tài liệu này thường phải trả phí mới tiếp cận được, trong khi các trường đại học và viện nghiên cứu của Việt Nam hầu như không có chi phí trang trải. Thứ hai, các tài liệu này chủ yếu được xuất bản bằng tiếng Anh, khiến nhiều sinh viên, nhà nghiên cứu, và đặc biệt là quảng đại độc giả quan tâm đến các vấn đề quốc tế nói chung, gặp khó khăn trong việc tiếp thu, lĩnh hội. *Nghiencuuquocte.net* ra đời với hi vọng sẽ góp phần khắc phục được các vấn đề trên.

Hoạt động chính

Hoạt động chính của *Nghiencuuquocte.net* là biên dịch sang tiếng Việt và xuất bản trên website của mình các nguồn tài liệu mang tính học thuật bằng tiếng Anh về lĩnh vực quan hệ quốc tế, bao gồm chính trị quốc tế, kinh tế quốc tế, và luật pháp quốc tế.

Các tài liệu này chủ yếu là các bài báo trên các tạp san quốc tế, các chương sách, hoặc các tài liệu tương ứng, đã được xuất bản bởi các nhà xuất bản, các trường đại học và viện nghiên cứu có uy tín trên thế giới.

Dự án ưu tiên biên dịch và xuất bản:

- Các bài viết mang tính nền tảng đối với lĩnh vực nghiên cứu quốc tế;
- Các bài viết có nhiều ảnh hưởng trong lĩnh vực này;
- Các bài viết liên quan trực tiếp hoặc có ảnh hưởng, hàm ý gián tiếp đến Việt Nam;
- Các bài viết được đồng đạo độc giả quan tâm.

Sau khi dự án hoạt động ổn định, số lượng các bài dịch có chất lượng tăng lên, *Nghiencuuquocte.net* có thể tính tới việc hợp tác với các đối tác để biên soạn các tuyển tập bài dịch theo từng chủ đề nhất định và phát hành dưới dạng sách in hoặc ebook.

Quy trình biên dịch và xuất bản

Ban biên tập chịu trách nhiệm tuyển lựa (và xin phép các nhà xuất bản nếu cần) các bài viết để giao cho các cộng tác viên dịch. Các cộng tác viên cũng có thể chủ động đề xuất lên Ban Biên tập các bài viết mà mình muốn dịch. Sau khi có sự đồng ý của Ban Biên tập, cộng tác viên sẽ tiến hành biên dịch.

Các cộng tác viên hoặc các cá nhân khác nếu đã dịch sẵn một bài viết/ chương sách nào đó cũng có thể gửi đến Ban Biên tập (kèm bản gốc tiếng Anh) để xem xét. Nếu đề tài phù hợp và chất lượng đạt yêu cầu, bài viết có thể được hiệu đính và xuất bản.

Sau khi nhận được bản dịch, Ban Biên tập sẽ kiểm tra bước đầu chất lượng bài dịch. Nếu chất lượng không đạt (ví dụ sai quá nhiều, khó có thể hiệu đính, biên tập được một cách hiệu quả) thì bài dịch sẽ bị từ chối và trả lại người dịch. Trong trường hợp chất lượng thỏa đáng, bài dịch sẽ được chuyển tới các cộng tác viên phù hợp để kiểm định và hiệu đính. Sau khi hiệu đính, Tổng Biên tập sẽ kiểm tra lại lần cuối. Nếu đạt yêu cầu, bài dịch sẽ được xuất bản trên website dự án.

Tổng Biên tập là người quyết định cuối cùng về việc lựa chọn bài dịch, người dịch, người hiệu đính, cũng như việc chuyển hiệu đính và xuất bản các bài viết.

Xuất bản các bài dịch đã được công bố

Ban biên tập hoan nghênh các cộng tác viên đóng góp các bài dịch đã được hiệu đính và xuất bản ở các nơi khác. Trong trường hợp đó, các cộng tác viên đảm bảo việc công bố các bài dịch đó trên *Nghiencuuquocte.net* đã được cho phép bởi các bên liên quan.

Yêu cầu đối với bản dịch

Để được xem xét xuất bản, bản dịch phải đáp ứng các yêu cầu sau:

- Dịch sát và đầy đủ bài viết nguyên gốc. Trong trường hợp vì lý do đặc biệt mà cộng tác viên muốn bỏ một phần nào đó của bài viết gốc thì phải thông báo và được sự đồng ý của Ban Biên tập.
- Ngôn ngữ tiếng Việt trong sáng, dễ hiểu. Hạn chế tối đa lỗi chính tả.
- Trong trường hợp có các thuật ngữ, đoạn văn người dịch cảm thấy khó hiểu hoặc dịch chưa chuẩn, người dịch cần đánh dấu (highlight) các thuật ngữ, đoạn văn đó để tiện cho việc hiệu đính biên tập.
- Giữ toàn bộ nguồn tài liệu tham khảo như trong bản gốc (footnote, endnote, bibliography). Các footnote, endnote có chứa thông tin bổ sung cần được dịch. Tuy nhiên, để tiện cho việc truy nguồn tài liệu tham khảo của người đọc, người dịch giữ nguyên tiếng Anh (không dịch sang tiếng Việt) các nguồn tài liệu tham khảo của bài viết gốc.
- Bài dịch phải được đánh máy bằng font chữ Unicode, cỡ 12 pt, cách dòng 1,5, file MSWord 2003, 2007, 2010 (không gửi bản pdf).
- Bài dịch phải sử dụng Bìa bài dịch theo mẫu thống nhất. Download template bìa bài dịch tại đây: [Template Bìa bài dịch](#)
- Tên file: Tên người dịch + Tên bài viết gốc bằng tiếng Anh.
- Bài dịch sau khi hoàn thành gửi về địa chỉ: nghiencuuquocte@gmail.com.

Thời hạn hoàn thành bản dịch

Vì đây là một dự án dựa trên sự đóng góp tự nguyện, Ban Biên tập không yêu cầu thời hạn cụ thể đối với việc hoàn thành các bản dịch. Tuy nhiên, Ban Biên tập hi vọng sẽ nhận được bản dịch trong thời hạn 45 ngày kể từ ngày bản gốc được gửi cho người dịch. Thông thường các bản bài gốc tiếng Anh sẽ có độ dài từ 20-35 trang (bao gồm endnote, footnote, bibliography).

Cộng tác với *Nghiencuuquocte.net*

Do đây là một dự án phi lợi nhuận mới ở giai đoạn đầu và chưa có tài trợ nên chúng tôi kêu gọi sự tham gia tình nguyện của các cộng tác viên ở cả hai công đoạn biên dịch và hiệu đính. Nếu bạn quan tâm và muốn trở thành cộng tác viên của dự án, vui lòng điền vào mẫu đơn đăng ký tại: <http://nghiencuuquocte.net/dang-ky-cong-tac/>

Các cộng tác viên đăng ký, tùy vào quyết định của Ban Biên tập, có thể sẽ được đưa vào danh sách cộng tác viên luôn hoặc sẽ được gửi một đoạn trích từ một bài báo/chương sách (khoảng 1-2 trang) để dịch thử. Nếu đạt yêu cầu, chúng tôi sẽ đưa các bạn vào danh sách cộng tác viên và sẽ gửi bài cho các bạn biên dịch/ hiệu đính khi có bài phù hợp với chuyên môn của bạn hoặc theo đăng ký chủ động của bạn. Lưu ý: Việc bạn được gửi bài để dịch cũng như việc bạn nộp bài đã dịch không đảm bảo chắc chắn bài dịch của bạn sẽ được hiệu đính, biên tập và xuất bản.

Lợi ích của việc trở thành cộng tác viên của *Nghiencuuquocte.net*:

- Rèn luyện và nâng cao khả năng tiếng Anh, nhất là kỹ năng dịch thuật;
- Mở rộng hiểu biết về các lĩnh vực nghiên cứu quốc tế;
- Đóng góp vào sự phát triển của cộng đồng học tập và nghiên cứu quốc tế tại Việt Nam;
- Được cấp giấy chứng nhận cộng tác viên (có thể đưa vào hồ sơ xin học bổng, xin việc làm) nếu đóng góp từ 2 bài dịch trở lên.
- Được nhận thù lao trong trường hợp dự án xin được tài trợ hoạt động hoặc bài dịch được sử dụng trong các ấn phẩm phát hành có thu phí.

Bản quyền bài dịch

Bản quyền đối với bản dịch được xuất bản cùng được chia sẻ bởi người dịch, người hiệu đính (nếu phải hiệu đính) và trang *Nghiencuuquocte.net*. Trong trường hợp bản dịch phát sinh doanh thu (ví dụ được đưa vào các giáo trình, tập bài đọc, hoặc các ấn phẩm khác được phát hành có thu phí như sách in hoặc ebook), thì sau khi trừ các chi phí biên soạn, in ấn, phát hành, lợi nhuận thu được sẽ được chia theo tỉ lệ: Người dịch: 40% (hoặc 75% nếu không phải hiệu đính); Người hiệu đính: 35%, trang *Nghiencuuquocte.net*: 25%.

Trang *Nghiencuuquocte.net* chịu mọi phí tổn trong trường hợp phải trả phí cho nhà xuất bản để bài viết được phép dịch sang tiếng Việt.

Đăng tải, phát hành lại bài dịch từ *nghiencuuquocte.net*

Việc đăng tải lại trên các trang mạng các bài dịch đã công bố trên website dự án phải ghi rõ nguồn và dẫn link tới bài viết gốc trên *nghiencuuquocte.net*.

Trong trường hợp in ấn hoặc sử dụng các bài viết cho mục đích thương mại, các bên liên quan phải nhận được sự cho phép bằng văn bản của Ban Biên tập *nghiencuuquocte.net*.

Dù nỗ lực tối đa trong nguồn lực cho phép để đảm bảo chất lượng của các bài dịch, *nghiencuuquocte.net* không chịu trách nhiệm về độ tin cậy, chính xác của các bài dịch cũng như những hậu quả có thể phát sinh từ việc trích dẫn, sử dụng lại nội dung của các bài dịch đó dưới bất kỳ hình thức nào.

Miễn trừ trách nhiệm

Trong khi trân trọng sự đóng góp của các cộng tác viên, *Nghiencuuquocte.net* và Ban Biên tập không thể chịu bất cứ trách nhiệm nào đối với các tổn thất, thiệt hại về vật chất, tinh thần, thời gian, sức khỏe... có thể xảy ra đối với các cộng tác viên trong quá trình tiến hành cộng tác với dự án.

Liên lạc

Mọi trao đổi xin vui lòng gửi tới: Lê Hồng Hiệp Email: nghiencuuquocte@gmail.com.